

Sygn. akt III AUa 520/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek (spr.) SSO del. Aleksandra Mitros
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Szczecinie

sprawy Państwowego Inspektoratu Weterynarii w C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale J. R.

o objęcie ubezpieczeniami społecznymi

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 kwietnia 2015 r. sygn. akt VII U 2858/14

1. oddala apelację,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz Państwowego Inspektoratu Weterynarii w C. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek

Sygn. akt III AUa 520/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z 5 maja 2014 roku stwierdził, że J. R. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek, tj. w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w C. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 23 grudnia 2013 roku do 25 maja 2014 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z danych wygenerowanych z (...) wynika, iż J. R. został zgłoszony przez płatnika składek Powiatowy Inspektorat Weterynarii w C. do ubezpieczenia zdrowotnego w

okresie od 1 grudnia 2012 roku do 25 maja 2014 roku z tytułu zawartej umowy zlecenia. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że w tym samym czasie J. R. był zgłoszony do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 lipca 1999 roku do 22 grudnia 2013 roku do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, a od 23 grudnia 2013 roku do ubezpieczenia zdrowotnego. Na podstawie informacji uzyskanych z referatu Świadczeń Emerytalno – Rentowych w Inspektoracie ZUS w C. ustalono, że ubezpieczony od 23 grudnia 2013 roku posiada prawo do emerytury. Z wyjaśnień płatnika składek wynika, że umowa zlecenie nr (...). (...).(...) oraz PIW (...). (...).(...) z 2 stycznia 2013 roku zostały zawarte na okres od 2 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku, umowa zlecenie nr (...).(...) oraz (...) z 31 grudnia 2013 roku zostały zawarte na okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. Z uwagi na brak tytułu zwalniającego J. R. z obowiązku podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia, organ rentowy objął ubezpieczonego obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym w okresie od 23 grudnia 2013 roku do 25 maja 2014 roku u płatnika składek Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w C..

Z powyższą decyzją nie zgodził się płatnik składek Powiatowy Inspektorat Weterynarii w C., który w odwołaniu z 1 września 2014 roku wniósł o jej zmianę i orzeczenie, że w spornym okresie J. R., mając ustalone prawo do emerytury nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako osoba wyznaczona do wykonywania określonych czynności w myśl ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, a nadto o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego wg norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji płatnik składek zarzucił naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego, w tym:

- art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez pominięcie tego przepisu przy wydaniu decyzji,

- art. 9 ust. 4a w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy poprzez błędne ich zastosowanie i przyjęcie, że w spornym okresie J. R., mając ustalone prawo do emerytury, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu jako zleceniobiorca,

- art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez uznanie, że wypłata świadczeń wynikających z umów zawartych na podstawie art. 16 ust.3 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą stanowi przychód z działalności wykonywanej osobiście, a nie przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej,

- art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej poprzez przyjęcie, iż istnieje zróżnicowanie oznaczenia zleceniobiorcy w umowach i zawarcie ich lub z osobą fizyczną „lekarzem weterynarii” lub z przedsiębiorcą ”osobą prowadzącą zakład leczniczy dla zwierząt – gabinet weterynaryjny”;

2. przepisów postępowania, tj. art. 7-9 k.p.a. oraz art. 77 k.p.a. poprzez:

- niepodjęcie czynności zmierzających do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy,

- nieprzeprowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej,

- niepoinformowanie strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogły mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego,

- niezebrańie w sprawie i nierozpatrzenie istotnego materiału dowodowego, skutkiem czego nie dokonano wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych (treść obowiązków umownych ubezpieczonego), a w konsekwencji dokonano ustaleń prawnych w oderwaniu od wykładni systemowej przepisów ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt, ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

W uzasadnieniu swojego stanowiska płatnik składek, przedstawiając szczegółową interpretację przepisów ustaw o Inspekcji Weterynaryjnej oraz o zakładach leczniczych dla zwierząt w kontekście charakteru spornych umów, w szczególności wskazał, że zadania organów inspekcji weterynaryjnej wykonują lekarze weterynarii i inne osoby oraz lekarze weterynarii wyznaczeni zgodnie z art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania czynności pod nadzorem i w imieniu organów inspekcji. Zdaniem płatnika składek umowa zawarta na podstawie art. 16 ww. ustawy ma charakter następczy w stosunku do aktu administracyjnego o wyznaczeniu lekarza weterynarii i ma na celu doprecyzowanie zasad wykonywania czynności urzędowych w imieniu organu administracji weterynaryjnej. Zdaniem płatnika składek wykonywanie czynności w zakresie inspekcji weterynaryjnej nie stanowi samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniu społecznemu z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli są one wykonywane w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę – lekarza weterynarii pozarolniczej działalności gospodarczej. W konsekwencji w realiach sprawy brak jest podstaw do potraktowania zawartych umów o świadczenie usług w oparciu o przepis art. 9 ust. 4a w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej jako samodzielnego tytułu ubezpieczenia. Dodatkowo płatnik składek dla poparcia swojego stanowiska w sprawie przytoczył szereg orzeczeń Sądu Najwyższego, jakie zapadły na tle analogicznych stanów faktycznych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto pozwany wskazał, że jedynie w sytuacji, gdy umowa zlecenia jest wykonywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a jej przedmiot jest taki sam, jak przedmiot prowadzonej działalności, osoba podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Z tytułu wykonywania umowy zlecenia osoba ta nie jest obejmowana ubezpieczeniami społecznymi ani obowiązkowo, ani dobrowolnie. W ocenie pozwanego organu, aby umowa zlecenia mogła być traktowana jako wykonywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, przychód uzyskiwany z tej umowy musi być opodatkowany jako przychód z działalności gospodarczej, a nie jak przychód z działalności osobistej.

Postanowieniem z 2 października 2014 roku sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego J. R..

Wyrokiem z dnia 07 kwietnia 2015r. Sąd Okręgowy w Szczecinie - VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż J. R. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w C. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w C. kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że J. R. urodził się (...). Jest on lekarzem weterynarii i od 1 listopada 1990 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie działalności weterynaryjnej w formie zakładu usług weterynaryjnych. Wpisany jest on także do rejestru działalności regulowanej, tj. Ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt, prowadzonej przez (...) Radę Lekarsko-Weterynaryjną w S.. Z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Od dnia 23 grudnia 2013 roku J. R. ma ustalone prawo do emerytury.

Sąd Okręgowy wskazał, że inspekcja weterynaryjna realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

Ustawowo określone zadania w tym zakresie, m.in. pobieranie prób do badań, badanie zwierząt i mięsa zwierzęcego, wykonywanie szczepień ochronnych, monitoring chorób zakaźnych, obserwację zwierząt, wykonują organy tej inspekcji, w tym powiatowy lekarz weterynarii jako kierownik powiatowej inspekcji weterynaryjnej wchodzącej w skład niezespalonej administracji rządowej.

W praktyce zadania organów inspekcji weterynaryjnej wykonują lekarze weterynarii i inne osoby zatrudnione na poszczególnych szczeblach inspekcji weterynaryjnej oraz lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania

określonych czynności, a nadto osoby niebędące lekarzami weterynarii wyznaczone do wykonania określonych czynności o charakterze pomocniczym.

Sąd Okręgowy wskazał, że jeżeli powiatowy lekarz weterynarii nie jest w stanie samodzielnie wykonać swoich ustawowych zadań, jest on uprawniony do wyznaczenia na czas określony do wykonania określonych zadań bądź lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, bądź lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, świadczących usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt, ewentualnie osoby niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, a posiadające odpowiednie kwalifikacje do wykonywania niektórych czynności pomocniczych.

Wyznaczenie do wykonywania ww. czynności następuje w drodze decyzji administracyjnej powiatowego lekarza weterynarii, a wykonywanie wyznaczonych czynności możliwe jest po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii z wyznaczoną osobą umowy, określającej zakres, terminy i miejsce wykonywania czynności, wysokość wynagrodzenia oraz terminy jego płatności.

Każdy lekarz weterynarii, który zostaje wyznaczony do wykonywania zadań inspekcji weterynaryjnej i z którym jest zawierana następnie umowa o wykonanie określonych czynności, musi legitymować się prawem do wykonywania zawodu lekarza weterynarii, w tym prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą i posiadać wpis na listę Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.

Sąd Okręgowy wskazał, że Powiatowy Lekarz Weterynarii w C. wyznaczył J. R. jako lekarza weterynarii, prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie działalności weterynaryjnej w formie lecznicy dla zwierząt, do wykonywania określonych czynności, mieszczących się w zakresie zadań ustawowo realizowanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

W następstwie tego wyznaczenia pomiędzy J. R. a Powiatowym Inspektorem Weterynarii w C. zawierane były umowy o wykonywanie określonych czynności z zakresu zadań inspekcji weterynaryjnej na okresy: od 2 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku, od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Sąd Okręgowy wskazał, że w ramach ww. umów J. R. jako lekarz weterynarii wyznaczony przez Powiatowego Inspektora Weterynarii w C. wykonywał czynności w zakresie: szczepień ochronnych, badań monitoringowych w kierunku gruźlicy u bydła powyżej 6 tygodnia życia, badań monitoringowych w kierunku brucelozy u bydła powyżej 24 miesięcy życia, powszechnego monitorowania enzootycznej białaczki bydła 1 raz w roku, pobrania krwi od bydła w wieku powyżej 2 roku życia łącznie z rejestracją, zwalczania enzootycznej białaczki bydła, wykonywania badań rozpoznawczych w kierunku chorób zleconych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w C., sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt, badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia, , pobierania próbek do badań.

Za wykonanie ww. czynności J. R. każdorazowo otrzymywał wynagrodzenie w wysokości określonej przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w C. zgłosił J. R. do ubezpieczenia zdrowotnego począwszy od 1 grudnia 2012 roku z tytułu zawartych umów zlecenia.

Za 2013 rok PIW w C. sporządził informację o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy J. R..

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny pozostawał w przedmiotowej sprawie praktycznie bezsporny, a sąd ustalił go na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w oparciu o zeznania świadka D. R.. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. W ocenie sądu

także zeznania świadka były wiarygodne, ponieważ były one jasne i spójne, a nadto korespondowały z dokumentami zebranymi w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego bezspornym w sprawie pozostawało, że J. R. jest lekarzem weterynarii, który nieprzerwanie od 1990 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług weterynaryjnych. Od dnia 23 grudnia 2013 roku ma on ustalone prawo do emerytury.

Poza sporem pozostawało również to, że Powiatowy Inspektorat Weterynarii w C. zawarł w okresach od 2 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku z J. R. jako lekarzem weterynarii umowy zlecenia do wykonywania czynności wynikających z ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

Sąd Okręgowy podniósł, że przedmiotem sporu było w niniejszej sprawie to, czy ww. umowy zawarte przez płatnika składek z J. R. stanowiły tytuł do objęcia zainteresowanego obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, w tym czy były one wykonywane w ramach prowadzonej przez zainteresowanego (emeryta, ale czynnego lekarza weterynarii) pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie usług weterynaryjnych. Spór ten należało rozstrzygnąć w oparciu o przepisy dotyczące zbiegu tytułów do objęcia ubezpieczeniem społecznym, przy uwzględnieniu statusu, jaki w spornych okresach posiadał zainteresowany J. R., będący:

- od 1990 roku przedsiębiorcą prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług weterynaryjnych,
- od 23 grudnia 2013 roku emerytem,
- od 2 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku lekarzem weterynarii wyznaczonym do wykonywania określonych zadań z zakresu inspekcji weterynaryjnej.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2015, poz. 121 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

W myśl art. 9 ust. 1 ww. ustawy systemowej osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

Stosownie do art. 9 ust. 2 sus osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 7.

Osoba, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 - prowadząca jednocześnie pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 - podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z

Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz współpracy przy wykonywaniu tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niższa od obowiązującej tę osobę najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. Może ona dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi również z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 (art. 9 ust. 2a sus).

Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 4a sus osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b.

Istotny jest również przepis art. 9 ust. 5 sus, który stanowi, że osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4, 4a i 4c, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Sąd Okręgowy po analizie odnośnych przepisów prawa oraz stanowisk procesowych stron postępowania, doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja nie odpowiada przepisom prawa materialnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego w realiach rozpoznawanej sprawy kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miało ustalenie, czy umowy zlecenia zawarte przez J. R. z powiatowym lekarzem weterynarii mieściły się w zakresie prowadzonej przez zainteresowanego pozarolniczej działalności gospodarczej, co stosownie do art. 9 ust. 5 sus skutkowało by uznaniem, że wyłącznym i dobrowolnym tytułem ubezpieczenia społecznego jest pozarolnicza działalność gospodarza zainteresowanego.

W tym zakresie Sąd Okręgowy w całości podzielił argumentację płatnika składek, uznając że pozwany organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję w przedmiocie objęcia J. R. obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym w spornych okresach jako osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek, błędnie przyjął, że czynności wynikające z tej umowy nie wchodziły w zakres prowadzonej przez zainteresowanego pozarolniczej działalności gospodarczej (działalność weterynaryjna).

Sporu tego nie można rozstrzygnąć w oderwaniu od regulacji dotyczących zasad wykonywania zawodu lekarza weterynarii. Zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz. U. z 2004 r., nr 11, poz. 95 ze zm.) usługi weterynaryjne mogą być świadczone przez lekarza weterynarii posiadającego prawo do wykonywania zawodu wyłącznie w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.

Zgodnie z definicją ustawową zawartą w art. 1 ust 1 ustawy o zlz, zakład leczniczy jest placówką ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt, utworzoną w celu świadczenia usług z zakresu medycyny weterynaryjnej, zwanych dalej „usługami weterynaryjnymi”, z zastrzeżeniem art. 4 ust 3, wyposażoną w środki majątkowe, a w szczególności pomieszczenia, aparaturę i sprzęt dostosowane do zakresu świadczonych usług. Jedną z form zakładu leczniczego jest gabinet weterynaryjny - art. 4 ust 1 pkt 1 ustawy o zlz. Zakład taki może być utworzony i prowadzony przez osoby fizyczne, osoby prawne albo jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, a kierownikiem zakładu leczniczego dla zwierząt, może być wyłącznie lekarz weterynarii posiadający prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 5 ustawy o zlz). Zgodnie z obowiązującym od dnia 27 grudnia 2008 r. przepisem art. 16 ust 1 ustawy o zlz, prowadzenie zakładu leczniczego dla zwierząt jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 672 ze zm.).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, że lekarz weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach prowadzonego przez siebie samodzielnie zakładu leczniczego jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 8 ust 6 pkt 1 w związku z art. 6 ust 1 pkt 5 sus., a w konsekwencji stosownie do art. 9 ust. 5 sus, świadczenie usług weterynaryjnych przez mającego ustalone prawo do emerytury lekarza weterynarii - w ramach indywidualnie prowadzonego gabinetu weterynaryjnego - stanowi dobrowolny tytuł do ubezpieczeń społecznych.

Przechodząc dalej Sąd Okręgowy wskazał, że w ramach usług z zakresu medycyny weterynaryjnej, które może wykonywać zakład leczniczy dla zwierząt, a zatem także lekarz weterynarii w ramach samodzielnie prowadzonego gabinetu weterynaryjnego mieszczą się: czynnością mającą na celu zachowanie, ratowanie lub poprawę zdrowia zwierząt i ich produktywności, polegającą w szczególności na: badaniu stanu zdrowia zwierząt, rozpoznawaniu, zapobieganiu i zwalczaniu chorób zwierząt, leczeniu zwierząt, udzielaniu porad i konsultacji, pielęgnacji zwierząt, wydawaniu opinii i orzeczeń, wykonywaniu czynności związanych z określeniem zdolności rozrodczych zwierząt i ich zaburzeń oraz biotechniką rozrodu, wykonywaniu detalicznego obrotu produktami leczniczymi weterynaryjnymi, paszami leczniczymi oraz wyrobami medycznymi przeznaczonymi dla zwierząt, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, wykonywaniu badań laboratoryjnych i innych badań diagnostycznych, zwanych dalej „usługami laboratoryjnymi” (art. 2 ust. 1 ustawy zlz).

Z kolei w ramach zawartych z PIW w C. umów zlecenia J. R. przyjął do wykonania czynności m.in. z zakresu: szczepień ochronnych, badań monitoringowych w kierunku gruźlicy u bydła powyżej 6 tygodnia życia, badań monitoringowych w kierunku brucelozы u bydła powyżej 24 miesięcy życia, powszechnego monitorowania enzoptycznej białaczki bydła 1 raz w roku pobrania krwi od bydła w wieku powyżej 2 roku życia łącznie z rejestracją, zwalczania enzoptycznej białaczki bydła, wykonywania badań rozpoznawczych w kierunku chorób zleconych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w C., sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt, badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia, pobierania próbek do badań.

W ocenie Sądu Okręgowego proste porównanie zakresu obowiązków umownych J. R. wynikających ze spornych umów z zakresem jego działalności gospodarczej wynikającym z art. 2 ust 1 ustawy o zlz, nie może budzić wątpliwości, że czynności, do wykonywania, których zainteresowany mógł zostać wyznaczony (na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej), mieszczą się w pojęciu „usług weterynaryjnych” (art. 2 ust 1 ustawy o zlz), które lekarz weterynarii może wykonywać w ramach samodzielnie prowadzonego gabinetu weterynaryjnego.

W konsekwencji, brak jest zdaniem Sądu Okręgowego podstaw do potraktowania tych umów o świadczenie usług, w oparciu o przepis art. 9 ust 4a sus w związku z art. 6 ust 1 pkt 4 sus, jako samodzielnych tytułów ubezpieczenia.

W tym kontekście słusznie wywiódł płatnik składek, że do spornych umów nie można stosować wprost przepisów z zakresu prawa cywilnego, regulujących problematykę umów zlecenia. Specyfika tych umów polega bowiem na tym, że pełnią one funkcję pomocniczą do aktu administracyjnego, choć regulują jednocześnie typowe sprawy cywilnoprawne (np. wysokość wynagrodzenia, czy termin jego przekazania).

Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej zadania organów inspekcji (w tym powiatowego lekarza weterynarii) wykonują lekarze weterynarii i inne osoby zatrudnione w Inspekcji oraz lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania określonych czynności.

Sąd Okręgowy wskazał, że stosownie do treści art. 16 ust. 1 tej ustawy jeżeli powiatowy lekarz weterynarii z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji, może:

1) wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji do:

a) szczepień ochronnych lub badań rozpoznawczych,

b) sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt,

c) badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia,

d) sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badania przedubojowego i poubojowego, oceny mięsa i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju,

- e) badania mięsa zwierząt łownych,
 - f) sprawowania nadzoru nad rozbiorem, przetwórstwem lub przechowywaniem mięsa i wystawiania wymaganych świadectw zdrowia,
 - g) sprawowania nadzoru nad punktami odbioru mleka, jego przetwórstwem oraz przechowywaniem produktów mleczarskich,
 - h) sprawowania nadzoru nad wyładowywaniem ze statków rybackich i statków przetwórczych produktów rybołówstwa, nad obróbką, przetwórstwem i przechowywaniem tych produktów oraz ślimaków i żab,
 - i) sprawowania nadzoru nad przetwórstwem i przechowywaniem jaj konsumpcyjnych i produktów jajecznych,
 - j) pobierania próbek do badań,
 - k) sprawowania nadzoru nad sprzedażą bezpośrednią,
 - l) badania laboratoryjnego mięsa na obecność włośni;
- 1a) wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji, świadczących usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt, do:
- a) szczepień ochronnych lub badań rozpoznawczych,
 - b) sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami lub konkursami zwierząt,
 - c) badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia,
 - d) pobierania próbek do badań;
- 2) wyznaczać osoby niebędące pracownikami Inspekcji, posiadające odpowiednie kwalifikacje, do wykonywania niektórych czynności pomocniczych.

Wyznaczenie do wykonania czynności, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji administracyjnej powiatowego lekarza weterynarii określającej rodzaj i zakres czynności przekazanych do wykonania (art. 16 ust. 2).

W myśl art. 16 ust. 3 ww. ustawy wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii umowy z:

- 1) osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2,
- 2) podmiotem prowadzącym zakład leczniczy dla zwierząt - w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1a

- określającej zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1a, dodatkowo imię i nazwisko wyznaczonego lekarza weterynarii świadczącego usługi weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt.

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, że zlecenie czynności weterynaryjnych lekarzowi weterynarii, w tym również wykonywanych w ramach wyznaczenia przez powiatowego lekarza weterynarii, jest dopuszczalne wyłącznie, gdy czynności te wykonywane są przez lekarza w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej – zakładu leczniczego dla zwierząt lub gdy czynności te wykonuje będąc osobą zatrudnioną w zakładzie leczniczym.

Dla wzmocnienia argumentacji w powyższym zakresie Sąd Okręgowy wskazuje, że stanowisko prezentowane przez pozwanego organ rentowy pozostaje także w sprzeczności z ugruntowanym (na tle podobnych stanów faktycznych) orzecnictwem Sądu Najwyższego, który wyjaśnił, że wykonywanie czynności w zakresie inspekcji weterynaryjnej nie stanowi samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust 1 pkt 4 ustawy dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli są one wykonywane w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę pozarolniczej działalności gospodarczej (zob. wyrok SN z 23 czerwca 2009 r. w sprawie III UK 24/09, Lex nr 518053; wyrok SN z 14 grudnia 2010 r. w sprawie I UK 209/10, Lex nr 738525; wyrok SN z 11 sierpnia 2009 r. w sprawie III UK 31/09, Lex nr 537069).

Zdaniem Sądu Okręgowego nie sposób obronić stanowiska pozwanego organu rentowego, że decydujące dla ustalenia, że wykonywanie spornych umów nie wchodziło w zakres działalności gospodarczej J. R. jest sposób opodatkowania przychodu z tych umów - jako przychód z działalności osobistej ubezpieczonego zgodnie z art. 13 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Jak słusznie zauważył płatnik składek, analogiczny argument był już przedmiotem oceny Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu spraw III UK 24/09, I UK 209/10 oraz III UK 31/09, w których sąd ten wyjaśniał, konsekwentnie, że podział przychodów w ustawie podatkowej nie kreuje samodzielnie podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych i o podatku dochodowym od osób fizycznych zajmują się odrębnymi przedmiotami regulacji. Działalność gospodarcza stanowi wspólną podstawę do stosowania ich obu. Działalność ta stanowi podstawę podlegania ubezpieczeniom społecznym, a z drugiej strony podlega ustawie podatkowej. Ustawa podatkowa nie określa jednak co stanowi podstawę podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, gdyż samodzielnie reguluje to ustawa systemowa. O ile art. 13 pkt 6 ustawy podatkowej stanowi podstawę prawną do kwalifikacji przychodu jako uzyskiwanego z działalności wykonywanej osobiście, to dalej nie jest uprawnione wnioskowanie, że jednocześnie wyznacza podstawę ubezpieczenia społecznego z art. 6 ust 1 pkt 4 sus. Przepis art. 13 pkt 6 ustawy podatkowej nie ingeruje w ustrojowe podstawy działalności gospodarczej, a dotyczy tylko opodatkowania i taka jest jego przedmiotowa granica regulacji.

Sąd Najwyższy wyjaśnił także, iż działalność gospodarcza stanowi podstawę do stosowania ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i podatkowej, lecz nie odwrotnie. Dlatego należy oddzielić opodatkowanie od podstawy podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Kwalifikacja, że przychód z umów zleconych przez niektóre organy władzy lub administracji (art. 13 pkt 6 ustawy podatkowej) stanowi przychód z działalności wykonywanej osobiście, nie wyłącza podstawy ubezpieczeń społecznych, którą była działalność gospodarcza ubezpieczonego, w ramach której mógł realizować umowy zlecenia. Sąd w niniejszym składzie argumentację tę popiera w całości i przyjmuje za własną.

Sąd Okręgowy wskazał, że słuszne jest stanowisko płatnika składek, że także ustawa o Inspekcji Weterynaryjnej nie zajmuje się podstawą ubezpieczenia społecznego. W przeciwnym razie należałoby przyjąć, iż kreuje szczególną podstawę ubezpieczenia (a nie ma w niej żadnych regulacji w tym przedmiocie) wbrew sytuacji prawnej i woli lekarza weterynarii, który przyjmuje wyznaczenie i zawiera umowę o świadczenie czynności weterynaryjnych. Domena władztwa publicznego wyrażająca się w decyzji o wyznaczeniu lekarza weterynarii do zadań Inspekcji nie rozstrzyga o podstawie jego ubezpieczeń społecznych. Nie stanowi to w ogóle jej przedmiotu.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że J. R. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w C. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, o czym orzekł w pkt I sentencji wyroku.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd Okręgowy – w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 5 i w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego

ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461) – zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz płatnika składek kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wniósł organ rentowy.

Zaskarżył wyrok w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mających wpływ na treść orzeczenia a polegający na przyjęciu, że zainteresowany jako lekarz weterynarii prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie weterynaryjnej w formie leczniczej dla zwierząt, wyznaczony przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w C., z którym w następstwie tego wyznaczenia były zawierane . umowy o wykonywanie określonych czynności z zakresu zadań inspekcji weterynaryjnej, posiadający ustalone prawo do emerytury, nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, w sytuacji kiedy przychód z umowy zawartej pomiędzy Powiatowym Inspektorem Weterynarii w C. a prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą lekarzem weterynarii wyznaczonym decyzją do wykonywania zadań w zakresie Inspekcji Weterynaryjnej, nie jest przychodem uzyskiwanym z działalności gospodarczej (w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż umowa tak nie jest wykonywana w ramach tej działalności, co w konsekwencji powoduje powstanie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust 1 w związku, z art. 13 ust.2 ustaw o systemie ubezpieczeń społecznych w okresie od dnia oznaczonego w umowie ja.ko dzień rozpoczęcia wykonywania funkcji lekarza wyznaczonego do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie odwołania w całości

II. zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, wg norm przepisanych.

ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący podniósł, że w ustalonym stanie faktycznym osoba mająca ustalone prawo do emerytury i prowadząca działalność gospodarczą świadczy usługi weterynaryjne na podstawie zawartej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu. Należy mieć na uwadze, że zawarcie umowy zlecenia do wykonywania czynności następuje w wykonaniu decyzji, wydanej w oparciu o art. 44 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, bowiem powiatowy lekarz weterynarii może wyznaczyć lekarza weterynarii nie będącego pracownikiem Inspekcji, do wykonywania czynności z zakresu inspekcji weterynaryjnej.

Usługi świadczone przez lekarza weterynarii są świadczone na rzecz i w imieniu inspekcji weterynaryjnej. Przychód z tej umowy jest traktowany jako przychód z wykonywanej działalności osobiście, stosownie do art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż zgodnie z tym przepisem, za przychody z działalności wykonywanej osobiście przyjmuje się przychody osób, którym organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sądu lub prokuratury, na podstawie właściwych przepisów, zleciły wykonanie określonych czynności. Istotnym w tym miejscu jest wskazanie, że wykonywane czynności przez zainteresowanego stanowiące realizację zawartej umowy są czynnościami pod nadzorem i w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej, zaś zainteresowany z uwagi na treść umowy może skutecznie wyręczyć się osobą trzecią przy czynnościach z zakresu inspekcji weterynaryjnej, gdyż zgodnie z art. 5 ust 3 i art. 22 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, lekarz weterynarii wyznaczony do świadczenia usług weterynaryjnych wykonuje je pod nadzorem i w imieniu organów inspekcji i przy wykonywaniu tych czynności podlega ochronie prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Zgodnie natomiast z art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wynika, iż osoba prowadząca działalność gospodarczą wykonuje ją we własnym imieniu i na własny rachunek, ponosząc w całości związane z nią ryzyko

gospodarcze, a przy jej wykonywaniu nie korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariusza publicznego, zaś czynności wyznaczonego lekarza weterynarii wykonywane są pod nadzorem oraz na rzecz i w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej, w związku z czym nie są wykonywane w ramach działalności gospodarczej.

W ocenie organu rentowego w przypadku osoby uprawnionej do emerytury, która prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i jednocześnie uzyskuje przychody z działalności wykonywanej osobiście wykonując funkcję wyznaczonego lekarza weterynarii na podstawie umowy cywilnej, której przedmiot umowy pokrywa się z zakresem prowadzonej działalności, to stosownie do art. 6 ust 1 pkt oraz art. 12 ust 1 w związku z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w okresie od dnia oznaczonego w umowie piko dzień rozpoczęcia wykonywania funkcji lekarza wyznaczonego do dnia jej rozwiązania lub wygaśnięcia, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu oraz ubezpieczeniu wypadkowemu z tytułu zawartej umowy cywilnej.

Odpowiedź na apelację złożył Powiatowy inspektorat Weterynarii w C.

Wniósł o:

- oddalenie apelacji,

- utrzymanie w mocy wyroku Sądu Okręgowego z dnia 7 kwietnia 2015 r, stwierdzającego, iż zainteresowany J. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu umów o świadczenie usług weterynaryjnych zawartych z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w C.,

- zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych w tym, wynagrodzenia radcowskiego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego nie odnosi skutku, gdyż Sąd Okręgowy wydał prawidłowy wyrok, który znajduje uzasadnienie w okolicznościach faktycznych sprawy jak i w treści obowiązujących przepisów.

Zgodnie z przyjętymi w sprawie ustaleniami ubezpieczony poczynając od 23 grudnia 2013r. ma ustalone prawo do emerytury oraz prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług weterynaryjnych i nie pozostawał w stosunku pracy.

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyznaczył ubezpieczonego do wykonywania czynności z zakresu działania inspekcji weterynaryjnej. Określenie zakresu i miejsca ich wykonywania, jak również ustalenie wysokości wynagrodzenia, następowało w formie umów do wykonania czynności określonych w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 29 stycznia 2004 r. zawieranych kolejno poczynając 2 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2013r. i od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy trafnie zauważył, że spór w sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy z tytułu zawartych umów wskazanych powyżej ubezpieczony podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a w konsekwencji, czy Powiatowy Inspektorat Weterynarii był zobowiązany do opłacenia z tego tytułu stosownych składek (za okres od 23 grudnia 2013r.).

Analizując powyższe zagadnienie należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że uprawnienie Powiatowego Lekarza Weterynarii do wyznaczania lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji do wykonywania ustawowych zadań Inspekcji wynika z art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.). Wyznaczenie do wykonywania następuje w drodze decyzji administracyjnej określającej rodzaj i zakres przekazanych do wykonania czynności. Wykonywanie tych czynności następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza umowy z wybranymi osobami (w niniejszej sprawie: lekarzami weterynarii).

Mając na uwadze powyższe regulacje prawne stwierdzić należy, że decyzja wyznaczająca ubezpieczonego do wykonywania czynności w imieniu Powiatowego Lekarza Weterynarii uprawniała ją do wykonywania czynności z

zakresu inspekcji weterynaryjnej. Natomiast zawierane w jej następstwie umowy określały rodzaj czynności zleconych, ich zakres oraz miejsce wykonywania, jak również wysokość wynagrodzenia i termin jego zapłaty.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym. Z kolei przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 stanowi, że obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym podlegają osoby fizyczne, które wykonują pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Jak wynika z ustaleń poczynionych w sprawie czynności wykonywane przez ubezpieczonego w wykonaniu zawartych z Powiatowym Lekarzem Weterynarii umów wchodziły w zakres prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej.

Apelujący podnosił, iż w świetle treści art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, zgodnie z którym do istotnych cech działalności gospodarczej należy prowadzenie jej przez przedsiębiorcę we własnym imieniu i na rzecz przedsiębiorcy - nie mogą być objęte zakresem działalności gospodarczej czynności wykonywane pod nadzorem i w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej. Zdaniem apelującego wyklucza to wykonywanie tych samych czynności równocześnie w imieniu własnym na rzecz przedsiębiorcy oraz oznacza to, że umowy o świadczenie usług w zakresie Inspekcji Weterynaryjnej są samodzielną podstawą do ustalania obowiązku ubezpieczeń osoby wykonującej takie umowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko takie jest nieuprawnione. Sąd Apelacyjny podziela w całej rozciągłości argumentację przedstawioną w uzasadnieniu do powoływanego przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2009 r. w sprawie III UK 24/09 (publ. LEX nr 518053). Sąd Najwyższy wskazał, iż wykonanie czynności w zakresie inspekcji weterynaryjnej nie stanowi samodzielnej podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli są one wykonywane w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę (podatnika) pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 13 pkt 6 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych). W uzasadnieniu wskazanego wyroku zaakcentowano bardzo wyraźnie pierwszeństwo regulacji zawartych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych dla ustalania podstawy ubezpieczenia społecznego przed unormowaniami wynikającymi z wskazywanej przez apelującego czy to ustawy o podatku dochodowym (art. 13 pkt 6 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 2) czy też z ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (art. 5 ust. 3, art. 22) w powiązaniu z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej (art. 4 ust. 1). W szczególności Sąd Najwyższy wskazał, iż brak podstaw w treści ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej do wyprowadzania wniosku, iż lekarz weterynarii wyznaczony do świadczenia usług weterynaryjnych, wykonywanych pod nadzorem i w imieniu organów inspekcji weterynaryjnej i przy wykonywaniu których podlega ochronie prawnej dla funkcjonariuszy publicznych nie może wykonywać wskazanych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej a tylko w ramach umowy zlecenia. Ustawa o inspekcji weterynaryjnej nie zajmuje się podstawą ubezpieczenia społecznego. W przeciwnym razie należałoby przyjąć, że kreuje szczególną podstawę ubezpieczenia (a nie ma w niej żadnych regulacji w tym przedmiocie) wbrew sytuacji prawnej i woli lekarza weterynarii, który przyjmuje wyznaczenie i zawiera umowę a świadczenie czynności weterynaryjnych. Domena władztwa publicznego wyrażająca się w decyzji o wyznaczeniu lekarza weterynarii do zadań inspekcji nie rozstrzyga o podstawie jego ubezpieczeń społecznych. Nie stanowi to w ogóle jej przedmiotu. Przeciwnie właśnie ta decyzja wskazuje na styk interesu publicznego i prywatnego. Po prostu organ administracji potrzebuje podmiotu prywatnego, co wcale nie oznacza, że podmiot wyznaczony zaprzestaje działalności gospodarczej. Jego sytuację kształtują decyzja - czyli szczególne wyznaczenie związane z uzyskaniem statusu urzędowego lekarza weterynarii - a z drugiej umowa, która nie musi zmieniać jego podstawy działalności gospodarczej, w ramach której będzie świadczył działalność usługową, z tym że zlecaną przez organ administracji. Można zauważyć, że łączenie interesu publicznego z prywatnym przyjmowane jest w partnerstwie publiczno-prywatnym, w którym umówione przedsięwzięcie może polegać na świadczeniu usług przez podmiot prywatny (art. 2 pkt 4 ppkt b ustawy z 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym). Uzasadnione jest stwierdzenie, iż na tle rozpoznawanej sprawy decyzja o wyznaczeniu lekarza weterynarii nie zajmuje się podstawą świadczenia usług. Tę zaś

strony określiły jako wykonywanie zlecenia w ramach działalności gospodarczej wyznaczonego lekarza weterynarii. Działalność gospodarcza nie traci swych cech przez wykonywanie usług nawet przynależnych do zadań administracji weterynaryjnej, wykonywanych na jej zlecenie i w jej imieniu. Dla zleceniodawcy (Inspekcji) zleceniobiorca wszak nadal świadczy usługę (działalność) we własnym imieniu za co też otrzymuje wynagrodzenia (art. 2 i 4 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i art. 2 uprzedniej ustawy z 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej). Jego jest też ryzyko wykonania usług wobec zlecającego i bezpośrednich odbiorców. Nadto z ustawy o inspekcji weterynaryjnej podstawa do stwierdzenia nieważności tych umów również nie wynika, przeciwnie wyklucza ona tylko pracownicze zatrudnienie (art. 44 ust. 4 ustawy z 2004 r.), zatem można przyjąć, że dopuszcza, iż wyznaczony lekarz ma prawo wybrać działalność gospodarczą jako podstawę realizowania zleconych usług.

Konkludując - zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i dokonał trafnej oceny dowodów, którymi są przede wszystkim dowody z przedłożonych do akt sprawy dokumentów w postaci między innymi umów zawartych między ubezpieczonym, a Powiatowym Lekarzem Weterynarii.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w treści art. 98 § 1 k.p.c. ustalając je zgodnie z § 2 ust. 1-2 oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 490).

SSO del. Aleksandra Mitros SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek